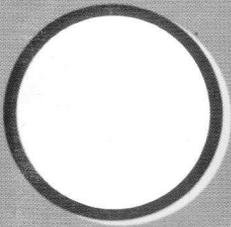

Науковий

Вісник

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

НАУКОВИЙ ВІСНИК

№ 10 (135)

Одеса — 2011

Науковий вісник • Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. — Науки: економіка, політологія, історія. — 2011. — № 10 (135). — 242 с. — Мови укр., рос.

Редакційна колегія

Соколов В. М. (головний редактор), д-р істор. наук, проф.; Рябіка І. Л. (зам. головн. ред.), канд. політ. наук; Давиденко О. О. (відпов. секретар).

I. Економічні науки: Звєряков М. І., д-р економ. наук, проф.; Левицький М. А., д-р економ. наук, проф.; Матвєєв С. О., д-р економ. наук, проф.; Осипов В. І., д-р економ. наук, проф.; Максимова В. Ф., д-р економ. наук, проф.; Харічков С. К., д-р економ. наук, проф.

II. Політичні науки: Балабасєва З. В., д-р філософ. наук, проф.; Василенко С. Д., д-р політ. наук, проф.; Кармазіна М. С., д-р політ. наук, проф.; Коваль І. М., д-р політ. наук, проф.; Пахарєв А. М., д-р політ. наук, проф.; Пойченко А. М., д-р політ. наук, проф.

III. Історичні науки: Демін О. Б., д-р істор. наук, проф.; Назарова Н. С., канд. істор. наук, проф.; Соколов В. М., д-р істор. наук, проф.; Солдатенко В. Ф., д-р істор. наук, проф., член-кор. НАН України; Стьопін А. О., д-р істор. наук, проф.; Хмарський В. М., д-р істор. наук, проф.

Редакційна колегія затверджена Вченою радою Одеського державного економічного університету 22 квітня 2008 року, прот. № 6.

Редакційна колегія затверджена Експертною Радою (Всеукраїнська асоціація молодих науковців) 4 квітня 2008 р., протокол № 2.

Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації — серія ОД, № 881 від 12 вересня 2003 року.

Збірник "Науковий вісник" зареєстрований президією ВАК України від 30 червня 2004 р. № 3-05/7 як наукове видання з економічних, історичних наук; зареєстрований президією ВАК України від 8 червня 2005 р. № 2-05/5 як наукове видання з політичних наук.

Затверджено Вченою радою Одеського державного економічного університету 22 лютого 2011 р., прот. № 6.

Адреса редакційної колегії: Україна, 65082, м. Одеса,
вул. Преображенська, 8,
ОДЕУ
тел. в Одесі: (0482) 35-68-92
(0482) 32-77-95

© Одеський державний економічний університет

90-РІЧЧЮ

**ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

МАТЕРІАЛИ
VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
молодих науковців

“Україна в посткризовий
період: економічний
і політичний аспект”

Том V
Економіка

Державний економічний
університет

Одеса

31 березня 2011 року

10. Уткин Э. А. Финансовый менеджмент: Учеб. для вузов / Финансовая академия при Правительстве РФ. — М.: Зерцало, 1998. — 324 с.
11. Черевко В. О. Методологія формування та управління фінансовими потоками регіону: Автореф. дис. ... канд. економ. наук: 08.10.01. — К., 2006. — 22 с.
12. Шкроміда В. В. Управління фінансовими ресурсами підприємства // Сучасні проблеми економіки підприємства: Мат. Всеукр. наук.-практ. конф. — Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. — Т. 2. — С. 99-100.

Резюме

У статті зроблено огляд сутності поняття фінансовий потік в сучасних умовах господарювання на макрорівні та в межах окремого підприємства. Запропонована авторська доробка цього поняття, яке повинно бути конкретизовано для потреб системи обліку та контролю.

В статье сделан обзор сущности понятия финансовый поток в современных условиях хозяйствования на макроуровне и в рамках отдельного предприятия. Предложена авторская доработка этого понятия, которое должно быть конкретизировано для нужд системы учета и контроля.

This article presents an overview of financial flows conceptions at the macro level and within the individual enterprise in the modern business environment. The author built finalization upon this concept, which must be specified for the purposes of accounting and control.

Рецензент канд. економ. наук, доцент Т. Г. Степова

УДК 339.73:332012.324

Т. А. Дейнека

ТНК В ОПОСЕРЕДКУВАННІ ПРОЦЕСІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Ключові слова: транснаціональна корпорація, транснаціоналізація, прямі іноземні інвестиції, економічний розвиток, національні інтереси.

Утворення транснаціональних корпорацій є одним з найвиразніших проявів глобалізації та посилення їх впливу на світові

економічні процеси. З погляду функцій, які виконують ТНК у різних сферах життя сучасного соціуму, цілком припустимо сприймати корпорації такого рівня цілісно — як систему, яка є визначальною рушійною силою глобалізації, що є, у свою чергу, метасистемою (ширшою системою, в рамках якої системний вплив ТНК розглядається як складова). Вплив ТНК на стан та розвиток світогосподарських процесів у наш час істотно посилюється. З погляду на об'єктивність і все більшу інтенсифікацію цих процесів, Україна, визначаючи національні господарські пріоритети подальшого розвитку, а також пріоритети соціальні та політичні, що реалізуються в суспільстві через опосередкування сучасних світових економічних відносин, не може додержуватись індиферентної позиції. Зважаючи на це, дослідження ролі ТНК в опосередкуванні процесів трансформації економічних систем, є актуальним.

У наш час трансформація наукових уявлень стосовно причин і передумов транснаціоналізації, еволюції бізнесу крупних корпорацій, менеджменту транснаціональних корпоративних систем, глобальних та міжнародних стратегій ТНК, ролі сучасної корпорації як визначальної сили економічного розвитку відображається у ряді робіт іноземних науковців: П. Баклі, Р. Вернона, Дж. Даннінга, М. Кессона, Ч. Кіндлебергера, Р. Коуза, С. Магі, Дж. Мак-Маннуса, Р. Нарули, М. Портера, А. Ругмана, О. Уільямсона, С. Хаймера, Е. Хелпмана та ін. Важливий внесок у розвиток теорії стосовно проблем, пов'язаних з діяльністю ТНК, а також у дослідження науково-практичних аспектів зазначеної проблематики зробили вітчизняні науковці: Л. Антонюк, О. Барановський, П. Буряк, А. Гальчинський, Зайцева Н. В. М. Кизим, Д. Лук'яненко, З. Луцишин, В. Мунтіян, Л. Руденко-Сударева, Л. Федулова, С. Якубовський та ін.

Метою статті є визначення можливості транснаціоналізації вітчизняних форм господарювання. Завданнями є: дослідження умов інтеграції національної економіки в мережі ТНК, виявлення результатів цього процесу та побудова моделі економічного розвитку України, яка виходить з реалізації можливостей транснаціоналізації форм господарського життя.

Розгляд ТНК як фактору соціально-економічного розвитку України на основі транснаціоналізації форм господарського життя зумовлює потребу систематизації науково-практичних уявлень щодо цього. Нами пропонується поетапна модель інтеграції

України у світове господарство, яка передбачає реалізацію цього процесу спочатку через мережі іноземних ТНК, а потім як формування транснаціональних структур національного походження (рис. 1).

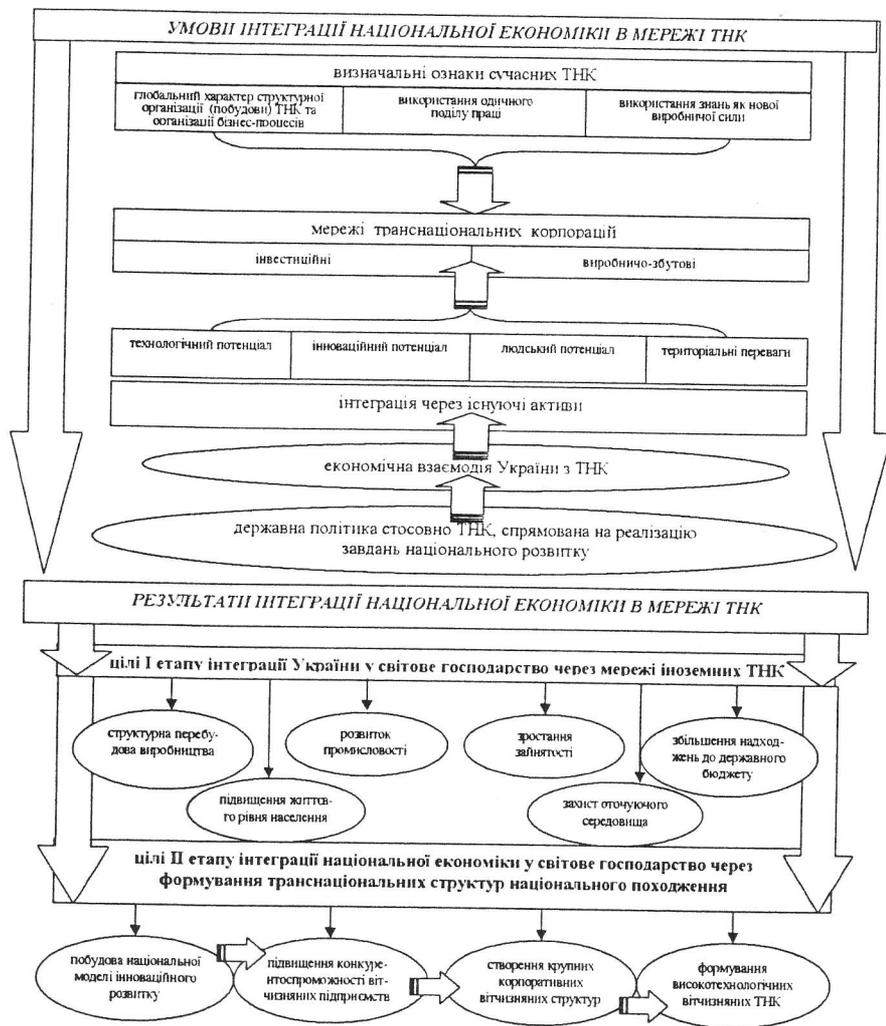

Рис. 1. Економічний розвиток України на основі транснаціоналізації форм господарського життя (поетапна модель)

В мережах ТНК базовими є два традиційних спрямування діяльності — інвестиційне і виробничо-збутове. Функціональний вплив ТНК на зміни національних економічних систем визначається передусім відповідно до них.

Інвестиції іноземних ТНК для приймаючих країн утворюють економічний інтерес насамперед з погляду можливості створення нових підприємств і кардинальної реконструкції існуючих. Компенсуючи дефіцит внутрішніх заощаджень, такі інвестиції сприяють економічному розвитку країн-інвестиційних реципієнтів.

Для країн, що розвиваються найбільш поширеною є практика вкладень у акції підприємств, діяльність яких орієнтована на експорт, що також надає певні вигоди таким країнам внаслідок збільшення валютних надходжень. Необхідно зазначити, що прямі іноземні інвестиції (ПІІ) мають певні переваги, порівняно з іншими формами інвестування. Крім безпосереднього економічного ефекту у вигляді податкових надходжень до бюджету, збільшення зайнятості, стимулювання національних суб'єктів ринку (передусім постачальників), розширення внутрішнього ринку, через механізм ПІІ реалізується позитивний вплив у сфері трансферу технологій та поширюється світогосподарський досвід у менеджменті, маркетингові, логістиці, кадровій політиці — добре апробованій ТНК. При цьому, як науковцями [1, с. 35], так і практиками [2, с. 39] підкреслюється, що переваги передання технологій набагато перевищують цінність самого потоку капіталу.

З'ясовуючи позитиви від інвестиційної взаємодії ТНК з країнами, на які вони поширюють свою експансію, не можна не зауважити, що здійснення ТНК капіталовкладень насамперед кероване можливістю збільшення власного прибутку. При дослідженні ПІІ США, групування (а) найбільших з економічно розвинутих країн та (б) найбільших країн, що розвиваються, показало, що у першому випадку прибуток американських компаній-інвесторів становив у середньому 8 %, а у іншому — 21 % [2, с. 40].

Міжнародним валютним фондом (у довідникові "Balance of Payments Statistics" за 2009 р. [3]) оприлюднена інформація щодо прибутковості прямих іноземних інвестицій у докризовий період. Засновуючись на даних з цього джерела, можна оцінити ситуацію, стосовно інтересів здійснення інвестицій транснаціональними компаніями у постсоціалістичних країнах та в Україні зокрема. Аналіз показує, що у більшості таких країн рівень

прибутковості ПІІ за останні два роки звітності (2006, 2007) приблизно дорівнює віддачі на капітал, вкладений іноземними ТНК у Західній Європі, тобто 9-10 %. Зі значно нижчими показниками виключення становлять Азербайджан (з причини тимчасового ввезення іноземними компаніями на територію країни складного технологічного обладнання, призначеного для буріння свердловин берегового шельфу), а також Грузія, Киргизія (що пов'язано з низькою прибутковістю економіки цих країн у цілому) та Україна.

Низький показник прибутковості ПІІ, що задіяні у вітчизняній економіці, більшість аналітиків (як в Україні, так і за її межами) пов'язують із приховуванням від оподаткування реальних доходів і спрямуванням інвестицій у тіньовий сектор. Крім цього, основними факторами, які негативно впливають на приток ПІІ в Україну визнаються 1) відсутність політичної відповідальності держави та як наслідок — стабільності законодавства; 2) недосконалість податкової системи та, зумовлена цим, суб'єктивна інтерпретація діючих законів; 3) нерозвиненість внутрішнього фінансового ринку; 4) недостатність розвитку та висока вартість інфраструктурних послуг [4].

Науковці зазначають, що нинішній період характеризується гострою конкуренцією між приймаючими країнами за ПІІ, підкреслюючи при цьому, що вирішальним як для ТНК, так і для приймаючих країн є взаємодоповненість інтересів [5, с. 57]. Отже, визначаючи за мету залучення ПІІ в Україну, що розглядається як можливість реалізації ТНК інвестиційної функції на українських економічних теренах, необхідно передусім вжити відповідно спрямованих заходів державного регулювання, тобто створити умови для зацікавлення іноземних інвесторів у капіталовкладеннях у вітчизняну економіку.

В аспекті ефективного використання іноземних інвестицій на подальший розгляд потребують проблеми, пов'язані з тією часткою прибутку ТНК, що залишається в країні. Мова йде про реінвестовані доходи — нерозподілений прибуток підприємства, отриманий за результатами господарської діяльності, знову спрямований у виробництво.

Світова практика показує, що прибуток, зароблений інвесторами, значною мірою не вивозиться з країни, а знову спрямовується у її економіку. Реінвестований прибуток становить 30 %

сукупного притоку інвестицій в світі і 50 % — в країнах, що розвиваються [6], а отже, у наш час є одним з найважливіших джерел прямого інвестування.

З погляду на те, що ми розглядаємо інтеграцію української економіки в мережі транснаціональних корпорацій як перший етап, у завдання якого входить створення необхідних передумов для формування власних корпорацій, а у перспективі — власних високотехнологічних корпорацій, необхідно зазначити, що значимим предметом аналізу для такого підходу, є оподаткування. Варті розгляду декілька фактів: в КНР — у великій країні, економіка якої зростає високими темпами — іноземний інвестор, залишаючи в країні отриману часту прибутку, може одержати у вигляді відшкодування до 40 % сплаченого податку на прибуток, а, якщо кошти інвестовані у високотехнологічні та експортно-орієнтовані підприємства — може отримати до 100 % такої компенсації; в маленькій Естонії від названого виду податку звільняється весь реінвестований прибуток [2, с. 42].

В Україні частка реінвестованого прибутку мізерна — 0,17 % [7], що значно менше, ніж в країнах СНГ та деяких країнах ЦСЄ. За такого показника можна вважати, що реінвестування практично відсутнє. Отже, іноземні інвестори не залишають кошти, зароблені в Україні, а вивозять їх за межі країни. Аналітики пояснюють це тим, що ПІІ здійснюються у нерухомість, у фінансовий сектор, а не спрямовуються на розвиток промисловості та сфери послуг [8].

На фоні такого порівняння важко говорити, про близькі перспективи створення вітчизняних ТНК у високотехнологічних галузях економіки, проте і не висувати на обговорення цю проблему не можливо. Зумовлює необхідність названого підходу той факт, що діяльність крупних корпорацій зосереджена у наш час на виробництві тих продуктів, які визначають світові господарські пріоритети, а також (з погляду на визначення спрямувань науково-технічного розвитку) — соціальні. Зацікавленість ТНК виробництвом технічно складних товарів тривалого користування, електронного обладнання, автомобілів, літаків, свідчить не тільки про галузеву спрямованість концентрації виробництва, але також означає, що інвестиційні потоки ТНК є орієнтованими на високотехнологічні сфери діяльності — такі, що мають нові економічно та суспільно значимі якісні характеристики. Тому, якщо

не намагатися реалізувати ідею створення вітчизняних ТНК, можна втратити останні реалістичні можливості економічного зростання, які ще залишилися в Україні.

Досліджуючи стан економіки України в умовах кризи, В. Геєцем сформульовано ряд визначальних положень, щодо засад, спрямованих на подолання нестабільності. У контексті тематики нашого дослідження, зокрема, потрібно виокремити таке: важливою є політика імпортозаміщення та забезпечення експортної орієнтації економіки за рахунок четвертого і навіть п'ятого технологічних укладів, беручи до уваги, те, що в країні є ресурси авіаційної і космічної галузей, ядерної енергетики, мають місце біологічні успіхи у медицині, інформаційно-комунікаційних технологіях, зберігається можливість реалізації інфраструктурних проектів [9, с. 69].

Варто додати, що реалізуючи практику інтенсивних інвестиційних проектів, ТНК у зазначених галузях і сферах діяльності одночасно (через технології, інформацію тощо) також формують конкурентні переваги, одержуючи натомість монополію на знання. Вплив цієї переваги є суттєвим передусім для корпорації, але за умов дієвих заходів державного регулювання є досить реальним її перетворення на конкурентну перевагу національної економіки в цілому.

Це набуває особливого значення з погляду забезпечення умов протистояння національної економіки силам великого міжнародного бізнесу. Характерною ознакою сучасного економічного розвитку є посилення інтересу крупного корпорацій до ніш світового ринку, обмеженість яких (з періоду розвалу світової соціалістичної системи господарства, внаслідок якого свого часу виник новий сегмент глобального ринку) стає все більш очевидною. Історія розвитку світогосподарських відносин ХХ ст. (повоєнна Європа, Японія, “нові індустріальні країни”) свідчить, що національний капітал здатен витримати конкуренцію з діючими ТНК іноземного походження тільки у тому випадку, якщо сам структурується у потужні господарсько-фінансові утворення подібні до міжнародних аналогів.

Крім інвестиційного впливу ТНК на стан національних економічних систем, який здійснюється в рамках реалізації корпораціями відповідної (інвестиційної) бізнес-функції, економіка приймаючих країн відчуває також не менш сильний вплив ТНК, який здійснюється ними через опосередкування виробничо-збутових функцій.

Розглядаючи можливості позитивної для України взаємодії з іноземними ТНК, необхідно враховувати інтереси обох сторін — як іноземних корпорацій, так і приймаючих країн. Економічна раціональність поведінки компаній, які намагаються увійти в економічний простір іншої країни (у випадку, що розглядається — потрапити на український ринок), як правило, визначається або тим, що вони шукають ринок збуту, або їх приваблює дешевизна факторів виробництва (праці, капіталу), або (що є найбільш цінним для приймаючих країн) дії ТНК зумовлені потребою підвищення загальної ефективності бізнесу. Така мотивація, властива іноземним компаніям, є зрозумілою і має сприятись іншою стороною об'єктивно. Проте одночасно зміни стану внутрішнього ринку повинні постійно контролюватись приймаючою країною — з погляду збереження її власних інтересів.

Наукові дослідження [10], які віддзеркалюють цю дилему, свідчать, що за останнє десятиріччя роль перехідних економік як “інвестиційних майданчиків” для міжнародних компаній суттєво посилилась. Мотив пошуку ринків для таких компаній є переважаючим. На ринку України їх середня частка — 30 %. Це означає, що іноземні компанії не тільки увійшли зі своєю продукцією на внутрішній ринок країни, але і досить добре на ньому затвердились. Другими за значимістю були мотиви отримання переваг у бізнесі за рахунок дешевої робочої сили, багатих природних ресурсів та близькості до країн Євросоюзу. Доступність приймаючих країн до результатів наукових досліджень та технологічного досвіду оцінюється як найменш важлива для ТНК причина інвестування, що надає підстави вважати, що їх поява на зовнішніх ринках постсоціалістичних країн не пов'язана здебільшого з прагненням підвищення ефективності.

Незважаючи на істотну деформованість системи економічних відносин “Україна (приймаюча країна) — ТНК”, взаємодію вітчизняних суб'єктів господарювання з іноземними корпораціями, на нашу думку, необхідно не тільки подовжувати, але і активізувати — за умови, безумовно, належного контролю за процесами такої взаємодії з боку держави. Оскільки паритет між національними інтересами економічного розвитку та інтересами міжнародних корпорацій відсутній державний нагляд є обов'язковою умовою.

Сучасні ТНК, за механізмом їх формування, можуть бути різними: еволюційно утворені, сформовані на основі прийняття рішен-

ня урядом, створені як стратегічні альянси, консорціуми, об'єднання, союзи, такі, що виникли внаслідок злиттів та поглинань тощо. Намагаючись простежити повний ланцюг послідовних дій, які ведуть до поступового створення вітчизняних ТНК, нами обрано підхід, який враховує поетапність змін та описує процес розвитку.

Перша стадія процесу створення ТНК в Україні (як і в усіх країнах постсоціалістичної трансформації) ґрунтується на системі заходів, метою яких є визначення дійсних можливостей для започаткування розбудови крупного бізнесу, з перспективою активної міжнародної економічної діяльності та у подальшому набуттям підприємством статусу ТНК національного походження. Дослідження реальних передумов такого змісту спрямовано передусім на експертизу техніко-технологічних факторів виробничої діяльності підприємства, рівня виробничої кооперації, системи господарських зв'язків. Визначення наявності та оцінка дієвості виробничого капіталу і капіталу зв'язків (з погляду на міжнародний поділ праці та можливості використання існуючих переваг) дозволяє зробити селективний відбір, на основі якого у подальшому буде здійснюватися розбудова транснаціональних структур.

Друга стадія створення вітчизняних ТНК — це реорганізація корпоративних структур, що передбачає систему заходів як мікроекономічного рівня, так і макроекономічного. Такими заходами є: удосконалення корпоративного управління, оптимізація організаційної структури компанії, підвищення її репутації, стимулювання учасників фондового ринку в диверсифікації інститутів фінансування, створення пільгових умов доступу найбільш перспективних (з погляду загальнонаціонального розвитку) компаній до національних ресурсів, необхідних для їх економічної транснаціоналізації, ефективна промислова політика, дієва та сприятливе для розвитку бізнесу законодавство, система заходів, запобіжних поширенню тіншових процесів в економіці, загальна економічна стратегія держави, зорієнтована на економічне зростання та розширення місткості внутрішнього ринку та ін. Державна підтримка економічної транснаціоналізації на цій стадії стосується передусім визначення пріоритетних галузей, де діяльність існуючих підприємств здатна створити конкурентні переваги для країни в цілому.

Третьою стадією є перехід від ендогенних (спрямованих на створення передумов всередині країни) заходів, необхідних для

виникнення національних ТНК, до заходів екзогенних. Екзогенні заходи розраховані на вирішення найбільш значимих проблем, що виникають при адаптації компанії до зовнішнього економічного середовища (наприклад, стосовно придбання закордонних активів, як засобу доступу до ресурсної бази іноземних країн тощо). Державні заходи сприяння створенню національних ТНК на цій стадії спрямовані на налагодження та розвиток широких господарсько-політичних зв'язків з іншими країнами та міжнародними організаціями. Тобто, вони пов'язані з формуванням необхідних умов, що забезпечують сприятливий "клімат" зовнішнього середовища для економічної транснаціоналізації національних підприємств.

Далі процес створення вітчизняних ТНК вступає у найбільш активну фазу. На четвертій стадії відбувається інтенсифікація інвестиційної діяльності компанії, що безпосередньо отримує вияв у такому: по-перше, активно експлуатуються накопичені об'єкти власності, які існують у всіх можливих формах (нерухомість, обладнання, цінні папери тощо), та застосовуються сформовані конкурентні переваги; по-друге, здобуваються та приєднуються нові активи та набуваються нові конкурентні переваги. На цій стадії здійснюється також вибір механізму та інструментів перетворення національної компанії на ТНК. Порівнюються такі альтернативи як ПІІ, злиття / поглинання, купівля / продаж франшиз тощо; визначаються можливості посилення власних переваг на зовнішньому ринку через сполучення різних стратегічних підходів до ведення міжнародного бізнесу (наприклад, застосування диверсифікованої товарної стратегії, регіональної та інше); з'ясовується доступність комплементарного доповнення інструментів посилення конкурентних позицій на світовому ринку (наприклад, цінової дискримінації у поєднанні з ефективною рекламною технологією тощо).

П'ятою і, завершальною, стадією є вихід компанії за рамки національного господарства як новоствореної організаційно-господарської структури, генеральне завдання якої полягає у визначенні адекватної, існуючим умовам, стратегії поведінки у глобальному економічному середовищі.

Огляд найбільш нагальних завдань, які постають у поточному періоді, приводить до думки, що однією з основних проблем стосовно діяльності крупних вітчизняних підприємств є недостат-

ня їх пристосованість до умов глобального ринку. Для того, щоб процеси економічної транснаціоналізації вітчизняних підприємств дійсно стали ефективними, необхідна їх глибока реструктуризація. На нашу думку, кінцевим результатом заходів із реструктуризації має стати формування нової структури галузей з певною (оптимальною для існуючого етапу економічного розвитку країни) кількістю корпорацій — стійких у фінансово-економічному розумінні компаній, діяльність яких орієнтована на пропозицію конкурентоспроможної продукції, затребуваної на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Узагальнюючи результати аналізу, необхідно підкреслити таке: (1) без сильних вітчизняних “гравців” утворюється істотна небезпека того, що на внутрішньому ринку країни перевагу матимуть іноземні фірми, (2) без стимулюючої державної політики зі створення транснаціональних корпорацій українського походження наша країна не зможе сприйматись як рівний партнер у міжнародному економічному суперництві, (3) без оперативного реагування на зміни сучасної сутності конкурентних відносин та здійснення заходів з економічної транснаціоналізації може бути упущений шанс вчасної адаптації вітчизняних підприємств на європейському та світовому ринках.

Література

1. Елизаветин М. Е. Прямые иностранные инвестиции и инвестиционный климат в странах СНГ глазами зарубежных экономистов // Банковское дело. — 2004. — № 12. — С. 34-36.
2. Трафимович М. Л. Об оценке эффективности прямых иностранных инвестиций с позиции страны-реципиента (на примере стран СНГ и ЦВЕ) // Экономический бюллетень НПЭИ МЭРБ. — 2010. — № 7. — С. 39-47.
3. Balance of Payments Statistics. February 2009. — Database and Browser, Washington: IMF. — I CD-ROM
4. Буткевич С. А. Условия привлечения иностранных инвестиций в экономику Украины / Нац. Академия управления. — 2009. — http://www.nam.kiev.ua/ape/n_01_5-6/Gytkevih.html.
5. Капица Л. М. Дипломатия глобализации // Экономика XXI века. — 2010. — № 2. — С. 27-81.
6. UNCTAD. World Investment Report 2008. Cross-border mergers and acquisitions and developments, United Nations. — New-York and Geneva. — www.unctad.org.

7. Основне тенденци и прогнозы развития экономик государств-членов ЕвразЭС на среднесрочную перспективу / CASE. — Варшава, 2007. — 26 с.
8. Фесенко О. ПИИ в Украину // Центр исследования проблем гражданского общества // <http://www.politika.org.ua/?p=171>.
9. Геєц В. М. Проблемность структурных трансформаций экономики стран с развивающимися рынками // Экономика і прогнозування. — 2009. — № 1. — С. 54-69.
10. Kudina A., Jakubiak M. Conditions for positive spillovers for FDI: A case study of Georgia, Kyrgyzstan, Moldova and Ukraine // OECD Journal of Investment Policy. — 2009 — P. 46-72.

Резюме

В статті розглядаються можливість економічного розвитку України на основі транснаціоналізації форм господарського життя; для обґрунтування цього використовується поетапна модель названого процесу.

В статье рассматривается возможность экономического развития Украины на основе транснационализации форм хозяйственной жизни; для обоснования этого используется поэтапная модель названного процесса.

The article considers the possibility of economic development of Ukraine on the transnationalization of economic life forms; for grounding of this possibility the stepwise model of the mentioned process was used.

Рецензент доктор економ. наук, професор Н. А. Левицкий

УДК 334.012.64 (477)

О. С. Кичук

ФОРМИРОВАНИЕ СОВРЕМЕННОГО ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА СОДЕЙСТВИЯ РАЗВИТИЮ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА

Ключевые слова: предпринимательство, организационно-экономический механизм, государственная экономическая политика.

Состояние малого и среднего бизнеса является индикатором развития рыночных отношений, укрепления частной собственности.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

- К. О. Артюх**
Аналіз впливу глобалізації на фінансову стійкість банків 6
- В. В. Швед**
Кайдзен менеджмент — японський шлях сучасних підприємств 13
- С. В. Крупина**
Формирование рынка объектов интеллектуальной собственности как составляющей инновационного развития страны 19
- Н. В. Яблонская**
Концептуальные вопросы усовершенствования инвестиционной политики України 27
- Р. Р. Арутюнян, К. Р. Арутюнян**
Методи аналізу дохідності і ризику портфеля цінних паперів у комерційних банках 34
- Г. А. Місько**
Модель оцінки економічної стратегії підприємства з виробництва фруктових та овочевих соків в середовищі MATLAB 51
- О. С. Бойко**
Інновації як основа конкурентоспроможності підприємства 62
- О. М. Розумна**
Ефективність та особливості впровадження комп'ютерних систем бухгалтерського обліку (КСБО) на підприємствах ... 72
- В. С. Поліщук**
Функціонування українського ринку олійно-жирової продукції та його конкурентоздатність на світовому рівні 81
- І. А. Соловей**
Вплив Інтернет-технологій на маркетингову діяльність судноремонтних підприємств 89
- Д. С. Симоненко**
Управління якістю продукції машинобудівного підприємства . 95
- М. М. Товкан**
Банківське кредитування при фінансуванні природоохоронної діяльності України 108
- М. В. Федик**
Вдосконалення теоретичних основ консалтингу в системі зовнішньоекономічної діяльності 116
- О. В. Станіславик, Т. І. Моргунова**
Перспективи інвестиційного розвитку підприємств на різних стадіях життєвого циклу 126
- М. С. Нічітайлова**
Методологічні основи менеджменту в утилізації радіоактивних відходів 138
- Н. Ю. Вороная**
Основные принципы проектного управления программы развития предприятия 145
- Ю. О. Гаркуша**
Конкурентні позиції самостійних банків Одещини 153
- І. Ю. Руснак**
Сутність фінансового потоку в рамках системи обліку та контролю 161
- Т. А. Дейнека**
ТНК в опосередкуванні процесів трансформації вітчизняної економічної системи 168 ✓
- О. С. Кичук**
Формирование современного организационно-экономического механизма содействия развитию малого и среднего бизнеса 179
- С. М. Ступак**
Світові тенденції розвитку інвестиційної активності і інноваційних процесів 188
- Н. В. Андерсен**
Конкурентоздатність як фактор соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів (на прикладі субрегіону українського Придунав'я) 198

Матеріали номера друкуються мовою оригіналу

Науковий вісник
Збірник наукових праць

Наукове видання

Видання збірника здійснено за рахунок авторів

За достовірність викладених фактів, цитат та інших відомостей відповідає автор

Підписано до друку 18.04.2011р.

Формат 60 × 84 1/16

Папір офсетний. Друк офсетний.

Ол. друк. арк. 17.8